

morbo postquam eas aspera refugit hyems, et folijs maduit, prorsus ut inter has et aridos putresq; truncos mihi pu-
 teret interesse: Eiusmodi nunc est ubiq; squalor et foeda visu facies illustrium familiarum quas nuper Dñi filius sub-
 vertit: Jehona et colluget nos facie sua, dictum ac factum redibit suis vigor aridis spiritibus, et in solis sese in-
 duent et fructu iustitiae replebuntur. Et quid dicent nuntij inter gentes. Quod videlicet Dominus fundavit Sionem.
 tui solis retroq; referri doctrina sinceritas subdolis eiusmodi sacerdotibus, qui omnib; ministris sui partibus fideliter
 intenti sanctitatem vitae cum doctrina sanitate coniungunt. Et scripsit illis ad me nuper amicus, esse qui studeant
 res novandis, qui politicam tranquillitatem sectantur, de religionis integritate non admodum laborantes. Sed hac
 est humanae naturae vanitas et perfida inconstancia, haec sunt rerum nostrarum vicissitudines, fatales et cum
 Dei decreto congruentes, qui ut mutat imperia propter impietatem: sic etiam offensus fastidijs, contempione, et ami-
 mie ingratis, subinde aliam atq; aliam. Alio suo sedem regni parat. Eam felicitatem unam DEVS immortalis
 patri nostrae concedat, ut in nomine DEI nostri signa excellentes profugati purissimi reliquias persequantur. Tyr-
 bati tua studia, et stomachari Musas tuae humanitatis, graviter fero. Dignus eras fortuna meliore: si quid esset omni-
 no in rebus fortuitis dignum istis dolibus pretiosissimis, quas Spiritus Domini valde liberaliter in tuum pectus
 effudit. Itaq; quam exul hateres apud Bonum. Brema, unaq; tecum querebat uxor parvaq; liberi, si quando de
 tua humillatione cogitarem dolor aliquis et commiseratio incescit: renovavi continuo animum ad consideratione
 istius celestis sapientiae cuius non vulgarem thesaurum facile perstruam, non solum in lingua promptum tibi esse
 sed etiam clausum in corde. Nec vero est obscura causa, quoniam Dominus eiusmodi eximios fidei Domesticos quotidie
 ante vexationib; in carne, minime perficit, et contemptus, odio, sanis Mundi protervantis exponat. AN-
 do siquidem si oportet, si Er tui Abba. Quod meam felicitatem gradus ad pueriles clepsydias consenset.
 eunt, obliqua exhortatione (ut opinor) meum animum debilem, ad constantiam stimulare voluisti. atq; haec tua
 officium tam gratum est mihi quam quod gratissimum. Imo si aperte commonefacias nihil usus circumsione,
 audistime amplectar, benevolentia prosequens monitorem et debita gratiarum actione. Eam autem agnoscis
 in mea puerili vocatione, Christi praesentiam, ea me quotidie incredibiliter consolatur. Nec sane sine ea ipsa
 ullam vitam expectandam duco. Augustinus ille de quo scripsisti, quoniam se suo iudicio prodidisset re ad schola-
 sticam Magistratum deserta iustus est aliam suis rebus sedem quaerere. adieci sunt ad stipendium dalem pro bti-
 tico ne inhonoratus dimitteretur. Nam Doctorem et quosdam alios moderatos viros a quibus iuvare poterat,
 sua perfracta prorsus alienaverat. Non me salutaris hinc abiens, nec scio quid de eo postea sit factum. bene
 actum puto nobiscum quod discesserit. Profecto nisi tu accessisses nunquam ego illas fraudes tam exacte perfractum
 cognoscere. Te cui organo usus est Dominus ut ab eiusmodi clandestina contagione imprudenter asereres iuveni-
 tudem, pro quo beneficium et te amo, et DEO gratias ago. Valitudo mea, coniugis, et consubernalium omnium
 salua est et bene constituta. Sit etiam gloria. sub uno tecto, una mensa vivimus amica quadraginta. Etenim
 est apud Prophetam Jerem: Annuntia hoc et dicite, qui dispersi fratrem congregabis eum. Non quod pro-
 xime inter negotia Scholastica, domesticas enim curas in se recepit mea coniunx Alethea. Duxit sua fami-
 lia universa gratiam et pacem, a Patre Dñi nostri Jesu Christi. Vale vir et doctrina et pietatis nomine mihi
 vehementer dilecte. Eridie Calend. Decembr. Brema. 15. 68. Tux cariss. uxori primariae feminae. Tum
 etiam dilecto fratri nostro. D. Petro Gabrieli et eius modestiss. coniunxi quia ut meis verbis munitis salu-
 tem. Iterum Vale.

Clariss. Fort. Stephano Wolff. Pax Christi.

Doctores vestri carmen minus est charum mihi, et amicis multis quibus eius legendi copiam feci val-
 de probatum est. Omnes iuxta mecum tibi vir humanissime magnam gratiam habet. Viam eiusmodi
 piorum vatium querelas iussissimas simul et gravissimas viri optimate in animum suum admittunt.
 et tandem tristissima oppressione vicinarum gentium ad misericordiam perducuntur. Legenti in tuis litte-
 ris illa Flavianorum de nihilo privatu et negatiue sumpto, spinosa sophismata: venit in mentem illud
 Esaiæ caput 59. Quia reguli excludunt, telis arancarum texunt. quisquis eadem ana eorum monetur. Ego
 generis sophistas habemus nos quoque, qui turbare non desinunt scholas et Ecclesias. de quibus scripsi nuper
 ad te mi Domine Sebastianus. et quantum ex tuis literis intelligo, res nostra vobis eris cordi. Audio nostros
 propter istius literas dedisse ad Theologos, nihil mediocre expectant, et sane nisi ardentem quandam et
 planam spiritus fidem afferant, quicunque venturi sunt, nisi velut architecti sapientes in unum Christum
 respiciant, neque suo quodam modo adificent, nihil molientes diversum a Prophetis et Apostolis. vel re
 ipsa, vel decendi forma: non facile hic civibus Bremensis probare se poterunt, qui propter diuturnam
 distractionem et operosa certamina, habitum sibi quandam contraxerunt ad bona malaeque tum materiae,

Nr. 198)
 Carnet/Mu-
 joris Joha-
 Albaum.
 [Aver. A. 12-
 Nr. 158]

tum formae discretionem. Plerique assuefacti ad illam antiquam Alberti sinceritatem, vulgari cibo pastillas praeferantium non capiuntur. Sed ista melius vestra dispiciet prudentia. Nolim ultra crepidam eutor. Tantum ut unus in his qui diligunt Jesum Christum. ingenuè fateor me esse aversum ab eiusmodi ministris, qui alium habent Magistrum: quam Christum, qui pendunt à suis quibusdam Doctoribus, cum aliorum contemptu. Cui denique Ecclesiam tamquam Dei civitatem ac Donum longe aliter Christo superstruam: quam Prophetas et Apostolos habent pro exemplari. Nescio quo modo mea cogitatio eodem recurrat, quum hac constituissem curanda relinquere prudentioribus. Vale vir doctiss. et perge amare pacem Ecclesiae. Bremae. 3. Cal. Martii. 1. 5. 6. 9.

Tui studiosiss. Johannes Molang.

N. 199] Clariss. Doct. J. J. Heidebergae Pax Christi.

[= N. 199 a. 12:]

N. 159]

Verecundior fui semper et timidior vir eximie, quam ut obliuiscerem loci atque ordinis, ad eorum consuetudinem me adiungam quos Domini magis in altiore quodam gradu dignitatis collocavit. Sed tamen fecit hoc nuper tuae humanitatis modestia et suavitatis cuius peramabilem fructum diuiculis aliquot diuina nobis beneuolentia contempsit, fecerunt hoc Doctoris tui mores in conuictu valde dulces et candidi, ut epistolis vel inepto, non falso tamen hominis grati ac memoris officio perfungar. Et quidem necesse est fieri, ut si quem nactus sim quocumque ex ordine, qui Deum et patrem nostrum egregie diligat ac reueratur, eum omni studio colere, honore et obseruantia prosequi emitar. Quanto enim ad eiusmodi verae Ecclesiae viuos munifices me propius adiungo: tanto magis confirmor in timore Dei, et fiducia Domini nostri Jesu Christi. Non exidet animo dum viuam, quam ad te venissem in conclaue horis matutinis quam ardentius clamaueris ad Dominum non solum audiente Molano, sed etiam adhibito in societatem inuocationis. Sicut ferrum ferro acuitur: sic ego me mirifice sensi ex tui tuo congressu. Itaque quod hac Epistola in primis contenderam, pro tua singulari mansuetudine et facilitate habeo gratiam, Dei filius nouum coniugium tuum sua benedictione prosperet tuaque familia pariter auspiciatum efficiat. De statu Ecclesiarum laborantium semper posteriora defensora. O dolet nunc etiam in Gallia Condaum (aunt) existum esse. Sed nihil est in hominum viribus quod his malis tantis mederi possit. Succurset Dominus suis precantibus, qui pro cibo habent lacrymas et pro potu plurimum lacrymarum. neque videtur aliud reliquum spei bonae, nisi ut deflent iniquitatem nostram aliquando delicta, erui et calamitatibus forti animo patientiam accommodemus. Non erit longum tempus quum Dominus Ecclesiae vindex omnes suos cultores ab omnibus doloribus auferet, secumque in coelestis regni societatem assumet. Adolescens ille Bremensis cuius hic feci mentionem instructus commendatione D. Consulis Danielis Vaeberga isthuc transiit. Commendatur magno patre. An. Doctore Erasto, ut nihil iam possit accedere ex mea predicatione. Landroverum nostrum et me detrem eius magistrum perge ut facis amare. Mea coniunx salutem et felicem successum Dn. Doctore J. J. precatur. Idem facit Georgius Mallebrand, qui huius cum uxore et paruis liberis huius sese appulit. Vale. Bremae. 17. Cal. Martii. 1. 5. 6. 9.

T. D. Studiosissimus

Johannes Molang.